



"EDINOST"
Izhaja po trikrat na teden v šestih iz-
dankah ob sobotah, četrtekah
in sobotah. Zjutranje izdanje iz-
haja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7.
uri večer. — Občno izdanje stane:
za en mesec . . . 2.50, izven Avstrije f. 1.50
za tri mesece . . . 7.50, izven Avstrije f. 4.50
za pol leta . . . 15.00, izven Avstrije f. 9.00
za leto . . . 30.00, izven Avstrije f. 18.00
Na naročbo brez priložne naročilne se
ne jemlje ozir.
Posamično številke se dobivajo v pro-
dajalnicah tobaka v Trstu po 20 nč.,
izven Trsta po 25 nč. Sobotno večerno
izdanje v Trstu 4 nč., izven Trsta 5 nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglaš se računa po tarifi v petiti; za
naslove s dobrotimi črkami se plačuje
prostor, kolikor obsega navadnih vrstic.
Polena, osmrtnice in javnozhalne, do-
mači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu:
ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora
biti frankovano, ker se frankovana ne
sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Narodno, reklamacijske in oglašne spre-
jeme upravlja ulica Melina pi-
colo št. 2, II. nadst. Odprte reklamacije
se prosto pošiljajo.

„F. edinstvo je moč“.

Odpor.

Zanimivo je, zanimivo za resnega
opazovalca današnjih razmer, kakor tudi za
onega, ki se vsem homatijam naših dni prav
iz srca smeje, s koliko strastjo in ropotom
židje zagovarjajo svoj obstanek in svoje go-
spodstvo, kadar se jame kje gibati kaj proti
temu obstanku, proti temu gospodstvu.

Dvojni hrup zagnal je Izrael sedaj na
evropskem socijalno-političnem sejnu, v Av-
striji in na Francoskem. V Avstriji, t. j. na
Dunaju razburil je krivonosce župnik Deckert
s svojimi, baje proti židovstvu naperjenimi
propovedmi, v Parizu pa poslanca Denis in
d' Hughes. Smoter protizidovskemu postop-
panju bil je tako pri župniku Deckertu, kakor
pri francoskih poslancih jeden in isti — na
obeh straneh je povod že do vrhunca narasla
nevolja nad židovskim prevladarstvom, ki se
je lotila vseh pošteno mislečih ljudskih mas
v naši in francoski državi.

Žrtve brezsrčnosti in gospodoželjnosti
velikega mednarodnega kapitala so brezšte-
vilne, tako v Avstriji, kakor na Francoskem.
Še nekaj let bi šlo tako naprej in izpolnilo
bi se, kar so židje v svoji bahatosti v dne-
h, ko je jela vzhajati zora njihove sreče v Ev-
ropi, propovedovali, da bode koncem 19. sto-
letja na svetu le Žid gospod, a kristjan
njegov hlapec.

K sreči človeštva ostalo je samo pri
zori, oznanjujoči ono solnce Israelske
slave, ki bi se svojim žarom požgala vse
plemenito cvetje, ki ga je vsadil Stvarnik v
vrtove človeštva; solnce samo pak se je, ali
v poslednjem trenutku obrnilo na svojem tiru,
ali pa so je zakrili gosti oblaki, v katerih
senci naj si odpočije že po zori židovstva
utrjeno človeštvo. In tako je prav in tako
se je zopet izpolnilo, da dobri duh svetá
vender nikakor ne pusti, da bi popolnoma
prevladal ali duh, marveč mu samo za
toliko pusti dvigati svoje žezlo, da zemljan
vó ceniti vrednost in dobroto sadov dobrega
duha.

V skrajnem trenutku že, ko je opasnost
za blagor človeštva priklopila do vrhunca,
zavdalo se je isto, navdano po dobrem
duhu, gorjá, ki bi z vso elementarno silo
udarilo na svet, in je postavilo svoj krepki
„stoj“ v bran proti preteči nevarnosti.

Na Francoskem, kjer je židovstvo na
videz že tako spojeno z domačim narodom,
da bi se površno že težko našla razlika med
čistim narodom francoskim in židovstvom,
zajedšim se v truplo plemenitega rodu, —
na istem Francoskem jela se je prav krepko
razvijati zavest, kako velikanske, neprera-

čunljive škode tako v političnem kakor v
gmotnem oziru je to spojenje židovstva s
pristnimi Francozi.

In kako je to prišlo?

Prišlo je kakor je moralo priti!

Žid, ki ima vedno in povsod pred očmi
le svoje, specijelno-židovske koristi, spajal
se je in jedinil z narodom le v ta namen,
da bi vedno bolj množil svojo moč, s katero
spaja svoje kompaktno, jednotno židovsko
prevladarstvo. Kajti žid je in ostane sebič-
než med vsemi plemeni človeštva. Tej sebičnosti
na žrtvenik poklada, kar
vidi in dosega!

Vsled takega nastopanja židovskega
življa na Francoskem moralo je priti tako
daleč, da so se vestni domačini zavedli opas-
nega položaja, v kateri mora priti vsa Fran-
cija, ako bi to razjedanje njenega obstanka
trajalo le še nekaj let naprej. In jedino
dejstvo, kakoršno je p a n a m s k i škandal,
bi že zadoščalo obrniti h krati vse dosedaj
speče oči javne pozornosti na Francoskem na
propad, ki je široko zazijal pred srečo naroda.
Ali ne samo po tem, kakor se stvar
kaže navidezno sama na sebi, je soditi na-
stopanje židovstva v Franciji — pomisliti je
marveč treba, da ono posredno ali neposredno
služi tudi — Prusiji!

Židovstvo je po svoji naravi prinagneno
germanskemu življu — in je potem
takem čisto naravno, da se smatra vse žide,
živeče kjer si koli bodi, vsaj posebnimi pri-
jatelji Germanov. Vsled svoje prirojene
zmožnosti za gmočno izkoriščanje drugorodcev
pak dosežajo vedno velikanskih uspehov na
gospodarskem polju, z bok česar slabe nežidov-
ske mase v materijelnem oziru.

Ker pak je Prusiji na tem ležeče — za
kar dela z vso tajno silo — da polagoma
gmočno oslabi vse iste narode, katerih
domovine bi hotela spraviti pod svojo oblast,
zatoraj jej je židovstvo kot pravcata desna
roka pri izvajanju tega njenega načrta, kajti
gmočno oslabilen narod žmora propasti tudi
politično in potem je izgubljen. Žalostne
slike o tem so baš Srbija in Bolgarija, ki
prej ali slej morati propasti, ako jih z nova
ne reši po nasvetu Prusije od obeh sedaj
prezirana — Rusija, v sporazumljenju z Av-
strijo. Kajti ondi doli dela danes židovstvo
v zvezi z Germani in Madjari z vso strastjo
na razkosanje slovenskega blagostanja in
grozne posledice, ki se morajo prijaviti prej
ali slej, ne bodo se dale odpraviti morda
niti po posredovanju blagohotnih vlasti.

Samo ob sebi umevno pak je potem, da
označeni neprijatelji Slovanstva zaženo grozen
krik povsod tam, kjer jim stopijo žrtve v

bran. Hrup, „kaka vnebovpijoča krivica
se jim godi“.

Tak hrup so zagnali na Dunaju, ko je
župnik Deckert javno opozarjal verno ljudstvo
na veliko pretečo nevarnost, pri čemer pa
je naglasiti še posebno, da imenovani župnik
ni govoril proti židovski veri, ampak le proti
praksi, ki jo je uvel ta interesantni rod v vse
javno življenje, politično in gospodarsko.
Tako zelo se je že zajedel mednarodni ka-
pitalizem v svoje prekrasne iluzije nadvla-
darstva na svetu, da je bil že do cela pre-
pričan, da se mu mora klanjati ves svet in
služiti njegovi koristi. Tem neprijetneje so
bili iznenadjeni, ko je ministerski predsednik
knez Windischgraetz povsem hladno rezervo
odgovoril na dotično interpelacijo o propo-
vedih župnika Deckerta. Mar so pričakovali,
da ubogega župnika kar zvezanega odvedo
v zapor ali da ga bodo celó križali na javnem
trgu? Ali bi bil vsklikal radosti ves Izrael,
da je tega strašnega župnika Deckerta za-
dela taka grozna muza!

Ali ker se to ni zgodilo, dolžilo je ži-
dovsko časopisje, drzno, kakor navadno,
ministerskega predsednika površnosti in ne-
briznosti glede posameznih reči, ki se gode
na zemlji! Izborna logika to! Njim Izraelcem
bodi dovoljeno vse, drugi pa bi se ne
smeli niti braniti! Samo zanje in njihov
blagor naj obstoje zakoni in pravica, vse
druge pa naj se prezira, kot bi bile nebesa na
svetu namenjena samo izvoljenemu rodu
Abrahamovemu!

Ali stvari se obračajo. Vsaka sila do
vremena! ključ vesoljni svet in naj se zvi-
jajo krivičniki kakor hočejo — njih ura
je bila!

Glasovi o načrtu za volilno preosnovo.

O popolnoma ponesrečenem načrtu za
volilno preosnovo, ki ga je izdelal pododsek,
smo že označili svoje stališče: odklonili smo
ga jednotavno. Odklonili smo ga iz tega
jednotavnega vzroka, ker je povsem zgrešil
pravi namen volilne preosnove. Kajti pravi
namen volilne preosnove se nam vidi ta:
da se kar najbolj možno razširi volilno
pravo na one sloje, ki so bili dosedaj po-
litiški brezpravni. Efekt načrta pododseko-
vega pa bi se pojavil le v drugem, rekli bi
bolj postranskem pogledu: pomnožilo bi se
le število prslancev. To pa je povsem krivo.
Prava volilna preosnova mora iti za tem, da
se pomnoži število volilcev, ne pa šte-
vilo poslancev. To ni nikakega pomena,
ali šteje zbornica nekoliko več ali manj po-
slancev, ampak glavna stvar je ta, da je

da ji krulijo pod oknom. Zato se oglaš ona
znatraj in zakriči v sami sveti jezi: „I, če
je plevna vaša, bodite vsaj tiho in jo spravi-
te!“ A oni zunaj niso hoteli slišati ničesar
o tem, čegava je njena plevna, ko so odšli,
stopila je k oknu in straha slišala, da je samo
jeden krik po vsi vasi: „Plevna pala, Plevna
naša!“

Pokačka začne razsajati kakor besna.
Stopi na vrata in upije: „O, naj bo le vaša!
Poberite jo in spravite, pa molčite!“ Toda
upitje noče nehati. Pokačka leta iz sobe v
sobo, na dvorišče in na cesto, pa nič ni po-
magalo. Nasprotno: velika tolpa ljudi se je
približala njeni hiši in upila kar iz jednega
grla: „Plevna naša!“ — Revica je mislila,
da so ljudje res obnoredi zastran njene plevne.
Klicala je Mateja, toda Matej se je veselil
pri kresu. To jo še bolj razkači. Rohnela je,
da se je pri Pakičevih že vsem smilila in
menili so se, kako bi ji vrnil plevnico ter
ji razložili vso stvar. Toda Pokačke ni mo-
gel nihče umiriti in množica pred hišo je za-
hlevala razvezljave, dokler ni prišel Pakič
in dopovedal razgrajalcem, da je Matej pri

ista pravi izraz javnega menenja, da je
pravi ljudski zastop. Zbornica pa
more postati pravi ljudski zastop le tedaj,
ako sloni na najširši podlagi, ako so v njej
razmerno zastopani vsi sloji in vsi stanovi:
ako je produkt kolikor možno
velikega števila glasov.

Ne iz nasprotstva do sedanjega zistema,
ne iz mrznje do koalicije, ampak z ravnokar
označenega stališča smo sodili pododsekov
načrt in s tega stališča smo ga morali tudi
— obsoditi.

Naše čitatelje utegne zanimati, kakó so-
dijo o stvari razni drugi nezavisni listi, da
bodo mogli primerjati naše menenje z mene-
njem na drugih straneh.

„Slov. Narod“ obsoja istotako, ka-
kor smo obsodili mi, ne jednakost, ki jo
hoče uvesti načrt subkomitēja med novimi
volilci. Sedanja volilna preosnova hoče celó
pomnožiti kričeče nejednakosti dosedanjega vo-
lilnega reda. Tako delo se je moglo poroditi
le v takih krogih, kjer odločujejo stanovski
in strankarski interesi. Ako paše Depaulijev
predlog, ki je bil stavljen v izrečni ta na-
men, da se obvaruje volilno pravo takozva-
nih petakarjev, potem bi zgubili mi Slovenci
mnogo volilcev v dosedanjih kurijah, ker bi
potisnili iste v novo skupino najmanjših dav-
koplačevalcev. Nikake zmisi pa nima volilna
skupina za delavce, ki bi obsegala Kranj-
sko, Primorje in Dalmacijo. Med
Kranjsko in Dalmacijo n. pr. ni nikake alič-
nosti v gospodarskem pogledu. Stvar pa bi
bila kvarna tudi avstrijskemu. Italijani bodo
vlekli delavske moči iz blažene Italije. Mestni
zastop tržaški bi se potrudil, da poskrbi
tem življenju avstrijsko državljanstvo in potem
si misli lahko vsakdo, kake vrste ljudje bi
postali avstrijski volilci.

„Narodni Listy“ praški pravijo, da
ta načrt znači poziv na odločen boj, v ka-
terem se morajo združiti ne le vsi narodni,
napredni in svobodomiselni želji, ampak vsi
pravični in odkritosrečni ljudje. Izven vele-
posestnikov ga ni v vsem narodu češkem
človeka, ki ne bi se postavil na stran naj-
odločnejših nasprotnikov tega načrta.

Istotako ostro sodi tudi staročeska „Po-
litika“, označivši ta načrt kot „pošast“. V
soglasju z našimi trditvami pravi, da ta
načrt ruši temeljne pojme naše
ustave. Gospodje v pododseku so lahkim
srcem trgali meje kronovin, kakor da dele
kako občinsko „gmajno“. Ako smo govorili
do sedaj „o kraljestvih in deželah, zasto-
panih v državnem zboru“, govoriti bomo
morali odslej „o kraljestvih, deželah, krpah
dežel in osredkih“. Praški list ne

zmagovalec; Pokačka je pa tačas tarnala in
jokala na dvorišnih vratih. V arcu je ku-
hala grozno maščevanje do Pakiča.

Zvezde na nebu so milo migljale in gle-
dale jokajočo mater. Usmililo se jo je do-
brotno nebo. Tedaj se odpro vrata s ceste
in v kuhinjo stopi s plevnico pod pazduho
— Pakičeva Tončka: „Pridite notri, mati
sosed! Mrzlo je zunaj, utegnili bi se pre-
dlatiti. Tukaj le je vaša plevna —“ Pokačka
jo je gledala osuplo. Ko ji je pa Tončka raz-
ložila, zakaj in čemu kriče oni tam zunaj
ter ji pokazala ugasujoč kres in razsvetljena
okna, umirila se je mati Pokačka. . . Ko je
prišel pozneje Pakič po hčer, ni je rada pu-
stila, in Matej se je za glavo prijel izvedši,
kaj se je zgodilo v tem času, ko je bil pri
kresu. Pozno so se ločili.

Tisti pust potem je Tončkina jarcica
spala že pri Pokaču, preporni žid so pa po-
drli do tal in speljali razvaline na staro
groblje. Novi gospod ni poznal več mej-
nikov. Sosesta sta se veselila sreče svojih
otrok.

PODLISTEK.

„Plevna pala! . . .“

Spisal Dobravec.

(Konec.)

Slednjič se pridružijo zmagovalcem tudi
nekateri zmernejši premaganci, katerim se
je dobro zdelo, da so Rusi pregnali turškega
lisjaka iz Plevne. Vse hrumenje, vršenje, bu-
čanje in godranje se zlije v samo jeden
glas: „Plevna pala, Plevna naša!“ Lucij na
oknih je bilo vedno več, zakaj prižgali so
jih tudi radostni zmagovalci. Tudi oni, ki
niso bili navzoči pri sklepanju stave, popra-
šali so, šli in razsvetlili okna. Vsakdo je po-
magal razglašati občno veselje in slednjič so
se pridružili celo najhujši nasprotniki, ki so
hotel več vedeti kot Pokčaj in Pokač. Mla-
dina je drvila na bližnji hrib in zapalila mo-
gočen kres ter pela, skakala in plesala okolu
njega. Nekateri so se celo spozabili na mirni
adventni čas in jeli streljati s topiči.

Drugače se je v tem času godilo materi
Pokački.

more razumeti, kako so mogli takemu načrtu pritrditi moške, ki se sicer ponajboje se svojimi samoupravnimi načeli. Toliko nezmišlji in nesoglasja, toliki nasprosti in obsurnosti se morda še ni nikdar stlačilo v koje delo, določeno za zakonodavno razpravljanje, kakor jih vidimo v tej travestiji zakonskega načrta. Zato pa poslednji izživlja le posmeh in pomilovanje.

„A gramer Tagblatt“ pravi, da ta načrt je priča o nezmožnosti in ubožnosti koalicije na idejah. Njega glavni znak je polovičarstvo. Sploh napravljiva utis, kakor da so gospodje v pododseku hoteli reči: Ker že duh časa zahteva svobodnostne volilne preosnove in ker tudi krona soglašala z duhom časa, tako čemo privoliti tudi mi v malo koncesijo, ali Bog ne daj tako, da bi prišli v nevarnost naši interesi! In res se je vse sukalo le okoli vprašanja: kdo bo del boljšim čuvati svoje interese, ali konservativci ali takozvani liberali? In še teh 13 mandatov delavcem! Ali hočejo s tem omejiti socialno-demokratsko gibanje, da so delavcem vrgli približno polovico mandatov kakor jih ima veleposestev česko samo? Pri tem pa so omejili volilno pravo delavcev na one, ki se že dve leti čeni bolniške blagajne. Vrhu tega hočejo ustvariti volilne okraje z enim poslancem, tako velike kakor je vsa Hrvatska!! Med drugim naglašajo „Tagblatt“ isti pomislek, ki smo ga povdarjali tudi mi, da je ta načrt v nasprotju z ustavo, ker združuje po več kronovin v jeden volilni okraj ter tako bije v obraz ustavni avtonomiji dežel. Rečeni zagrebiški list zaključuje: Vprašanje volilne preosnove zahteva poštenega in pravičnega rešenja in le splošno neposredno volilno pravo moglo bi se smatrati takim rešenjem. Tako volilno pravo dá monarh svojim narodom, in pride dan in mora priti, ko dobe to volilno pravo ukičub vsem interesom in koalicijam.

Dunajska „Reichspost“ označuje kaj drastično ves ta načrt, rekši, da bi ga razumela, da je izšel za — pustni torek! Tako pa ni, da bi človek resno govoril o njem.

Konečno hočemo podati nekoliko izjav iz velikega glasila delavcev, dunajske „Arbeiter-Zeitung“. Ta načrt — pravi — se ne da popraviti ali premeniti, da bi postal človeški. Ta načrt treba le uničiti. Sleherni dan, ki bi zgubil z razpravo o njem, služil bi le v to, da se zavleče prava in resna volilna preosnova. Avstrijsko volilno pravo je bilo že do sedaj jako komplikovana stvar, toda po načrtu pododsekovem bi se zamotala tako, da bi je ne bilo mogoče razmotati. Po tem načrtu bi dobili nastopne stopinje avstrijskega državljanstva: fidejkmisne veleposestnike, nefidejkmisne veleposestnike, volilce v trgovinskih in obrtnih zbornicah, mestne volilce z merilom 5 gld., volilce kmetskih občin z merilom 5 gold., mestne volilce z davkom izpod 5 gld. in neposrednim volilnim pravom, mestne volilce z davkom izpod 5 gld. in posrednim volilnim pravom, volilce v kmetskih občinah z davkom izpod 5 gld., delavske volilce z dveletnim zavarovanjem, take delavce, ki čakajo na volilno pravo, ker niso še dve leti zavarovani, in delavce, ki so izključeni od volilnega prava. To je torej državna umetnost, ki napravljiva iz organskega spojenega prebivalstva le na rahlo nanešen kup. Ako bi hoteli verjeti, da je v volilnem pravu izražena osebnost veljavnosti in udanost do države, potem bi imeli v Avstriji 9 različnih stopinj patriotizma. Sedaj pa si se oglejmo kako je razdeljeno to volilno pravo. V letu 1891 so volili namreč:

45 fidejkom. veleposestnikov 5, 5357 veleposestnikov 80, 583 členov trg. zbornice 21, 338.500 mestnih volilcev 118, 1.387.572 volilcev v kmečkih občinah 129 poslancev;

sedaj bi pa se dobili:

1.300.000 najmanjših davkoplačevalcev 34 in 700.000 zavarovanih delavcev 13 poslancev.

Ostalo bi torej brez volilne pravice 1.817.724 mož, starih nad 24 let in vestno izvršujočih svoje državljanske dolžnosti. Te številke označujejo zadostno načrt pododseka za volilno preosnovo.

Interpelacija

poslanec Spinčić, dr. Laginje in tovarišev na njegovo prejasnost gospoda ministra predsednika kneza Windischgratza.

Odlok o namestništvu, izdanem v Trstu dne 19. julija 1894 št. 13354, dostavljenim dne 25. julija 1894, bil je razpuščen občinski zastop v Podgradu, okraja Voloskega v Istri.

V sejah poslanske zbornice dne 10. novembra in 19. decembra (večerna seja) stavili so podpisani poslanci Spinčić, dr. Laginja in tovariši interpelacijo o tej stvari na njegovo prevzvišenost gospoda ministra za notranje stvari.

Njegova prevzvišenost rekla je v poslednjem odstavku dotičnega odgovora dne 4. marca 1895 doslovno to-le:

„Nočem opustiti, da ne bi naložil podrejenim oblastim, da se jim je pobrigati za čim hitreje in zakonito izvedenje volilnega čina.“

Z ozirom na to, da je po tem svečanem obečanju prošlo 12 tednov,

z ozirom na to, da se je razpust rečene občine izvršil že pred 44 tedni;

in z ozirom na to, da je po jasni ustanovi zakona — člen XVI. državnega zakona z dne 5. marca 1862 št. 18 drž. zak. in § 96 deželnega zakona za Istro z dne 10. julija 1863 — razpisati nove volitve najdalje v 6 tednih po razpuščenju koje občine, dovoljujejo si podpisani staviti nastopno vprašanje na njegovo prejasnost, gospoda ministra predsednika:

„Smatra-li Vaša prejasnost dostojno cesarsko-kraljeve vlade, da se javne ustanove zakona toliko časa uprav tlačijo po organih c. kr. vlade z ozirom na občino Podgrad, mesto da bi se volitve v tej občini izvele pravodobno in zakonito?“

Na Dunaju, dne 30. maja 1895.

Naši trgovini z vinom v prilog.

Govor posl. dr. M. Laginje, izrečen v seji poslanske zbornice na Dunaju dne 27. maja t. l.

Visoka zbornica! Mojemu predlogu je namen „), da visoka vlada predloži tej visoki zbornici točno vsebino naredbe ali naredeb, kojimi se ima na novo urediti uvažanje, oziroma kontrola italijanskih vin, uživajočih carinsko ugodnost.

Če se tudi moram v tem času omejiti na samo vprašanje nujnosti, mislim vendar, da imam pravico navesti vse one nejasne momente in označenja, ki govore ne le za nujnost, ampak tudi za predlog sam.

Sicer pa hočem takoj verno pripoznati, da predlogi, kakoršen je moj, ne bi se morda mogli staviti v soglasje z načeli ustavnosti, kajti vlada bi lahko ugovarila, da se zakonodavni zbor nima utikati v naredeb izvršujoče oblasti. To je res, toda le v državi, v koji izvršujoča oblast ne vrši svojega upliva v delokrog zakonodavne oblasti, preko meré neobhodno potrebne. Ali ni treba sezati daleč, kjer je resnica tako blizu; mnogo je oseb, stoječih v tesni zvezi z vlado, koje morda preko potrebne mere uporabljajo svojo zgovornost in svoj položaj v to, do visoka zbornica vsprejema predloge, zakonske načrte itd. ki so v obče ugodne visoki vladi ali vsaj v glavnih delih. Dokaz o tem smo imeli pred malo časa v tej visoki zbornici **) (Prav res!)

Predlog, ki sem ga stavil jaz, je po mojem nemerodavnem menenju jako nujen. Gospoda! Nujen je ta predlog, ker gre tu za izvršilno naredbo zakona, ki ima, vsaj kolikor jaz vem, že dve izvršilni naredbi, ki so ali pogrešene ali pomanjkljive; mislim torej, da imajo vsi zastopniki pravico spoznati vso vsebino naredbe, ki se ima izdati, in sicer zato, da morejo vladi eventualno izraziti svoje priznanje, ker je s to naredbo pogodila pravo pot — a tako priznanje, mislim, ne bi bilo neugodno za vlado v teh tednih — ali ako ta naredba ni pogodila prave poti, kakor je v resnici nisti prejšnji dve naredbi, tedaj je nam pravica in dolžnost — govoriti do vlade ozbiljno, da se popravi ono, kar je bilo slabega dosedaj.

*) Predlog dr. Laginje se glasi: Visoka zbornica naj izvoli skleniti: Pozivlja se vlada, da poslanski zbornici predloži verno vsebino naredeb, kojimi se ima na novo urediti uvažanje italijanskih vin po elajsoni carini, in sicer to še poprej, nego se razglasijo te naredeb. Glede na formalno razpravo predlaga: „da pride ta predlog v razpravo in sklepne visoke zbornice z vsemi prikrasnjami, predvidljenimi v §. 42. poslovnega reda.“

**) Govornik je pri tem očividno mislil na osorni način, kakor je dvorni svetnik Beer, kot poročevalec o volilni preosnovi, zarohnel na opozicijo radi njenega postopanja pri razpravi o tej preosnovi.

Gospoda! Za pokrajino, v koji sem bil izvoljen jaz — ne morem reči, koje zastopam, ker mi zastopamo vse volilce v državi — za mojo ožjo domovino in za Dalmacijo, je ta stvar tolike važnosti, da so vsi politički in narodnostni interesi našega naroda v zvezi z vprašanjem, da-li moremo koristneje ali manj koristno prodajati naš jedini izvozni predmet.

Stvar je važna iz jednostavnega razloga, ker je sploh znano, vsaj čitati se je moglo te dni po vseh novinah, da se ima ta tretja izvršilna naredba objaviti že 8. junija, s prvim julijem že pa ima stopiti v veljavo. Do veljave imamo torej le še 8—10 dni, in s tem je že sama po sebi utemeljena nujnost predloga, ki sem ga stavil.

A za to je še družih težkih razlogov. Meni se vidi opravičena bojazen, da smo z onim, kar se nam kaže kot konečno urejenje uvažanja in kontrole italijanskih, carinske ugodnosti uživajočih vin, še jako daleč od pravega konečnega urejenja.

(Konec prih.)

Politiške vesti.

Državni zbor. (Poslanska zbornica.) Poslanec Ebenhoch je predlagal v večerajnji seji, da se uvede obvezno zavarovanje za vse industrijalne delavce. Minister Bacquehem je odgovarjal na razne interpelacije. Posl. dr. Gessmann in dr. Lueger sta stavila nujni predlog, da je vladi takoj pričeti poizvedovanja o stanju zavarovalne družbe „Austria.“ Ta predlog je prišel v razpravo koncem seje. Na to se je nadaljevala razprava o davčni preosnovi. Po zaključanju razprave je odgovoril minister Bacquehem na interpelacijo poslanca Gregorčiča o rabi slovenskih črk pri pisanju slovenskih rodbinskih imen. Na gornji nujni predlog Gessmannov je odgovoril minister Bacquehem, da je neizogibno potrebno, da se temeljito preosnuje državno nadzorstvo pri zavarovalnicah. A že sedaj se je ukrenilo vse potrebno, da bode državno nadzorstvo strožje.

Volilna preosnova. Včeraj je imel odsek za volilno preosnovo svojo sejo. Iz razprave je jasno razvidno, da predloženi načrt ni zadovoljil — nikogar! Zaupnik nemške levice je sicer izjavil, da bode njegova stranka glasovala za prehod v podrobno razpravo, ali izrazil je obilo želja in nasvetov, ki se niti ne morejo uresničiti na podlagi pododsekovnega načrta. Ako bi hoteli predloženi načrt premeniti po teh željah, predelati bi ga mogli tako radikalno, da bi ne bil več isti, — to je: začeti bi morali z nova. Grof Hohenwart priznava, da ta načrt ni nikomur po volji, toda subkomité „meni“ (torej ni prepričan), da je storil svojo dolžnost, ubravši neko srednjo pot med posamičnimi željami strank. Tudi Poljak Pininski ne vidi ničesar drugega dobrega na tem načrtu, nego nadejo, da se isti dá popraviti in izboljšati in da ni vzroka, da bi ga odbili kar a limine. Torej niti moške od koalicije ne najtejo besede pohvale za ta načrt; potem si lahko mislimo, kako sodijo drugi, koje ne veže koalicijska disciplina!

Različne vesti.

Našim čitateljem S prihodnjim

izdanjem pričamo zopet z nadaljevanjem povesi „Zlatarjevo zlato“.

Imenovanje. Minister za pravosodje je imenoval računarskega revidentu Karla Hunka računarskim svetovalecem in načelnikom računarskega odseka prizivnega sodišča tržaškega.

Procesija na praznik sv. Rešnjega Telesa. Tržaška č. kurija objavlja naslednji „Sveti red“ na znanje katoličanom v mestu in okolici:

Ker se dne 13. t. m. po vsem katoliškem svetu slavi svetim veseljem spomin na ustanitev sv. zakramenta obhajila, vršila se bode po navadnem obredu slovesna procesija sv. Rešnjega Telesa. Procesija prične ob 7. uri zjutraj iz stolne cerkve, se bode pomikala po ulicah S. Giusto in S. Michele in se ustavi pred prvim oltarjem na vogalu trga Barbacan, kjer se odpoje I. evangelijski. Potem se bode pomikala dalje po ulicah del Fontanone in Sanità na trg della Pescheria vecchia, kjer bode II. evangelijski. Od tam vstopi procesija na Veliki trg, od

koder bode nadaljevala svojo pot preko borznega trga do oltarja na trgu S. Giacomo, kjer bode III. evangelijski. Na povratku se bode pomikala procesija po ulicah Donota in Rena na trg pred stolno cerkvijo, kjer bode IV. evangelijski. Za tem vstopi v cerkev, kjer bode konečni blagoslov.

(Tu navaja razglas, v katerem redu se bode pomikala procesija. Ta red je isti, kakor druga leta, zato je ga ne objavljamo. Ured.)

Ako bi v slučaju deževnega vremena procesija ne mogla iz cerkve, bode v stolni cerkvi slovesna sv. maša ob 7. uri zjutraj, potem se bode sv. Rešnje Telo nosilo v slovesni procesiji v cerkvi ter se bodo pri različnih oltarjih čitali evangelijski. V tem slučaju bode procesije sv. Rešnjega Telesa tudi po župnih cerkvah v mestu ob navadni uri velike maše.

Mestni svet Tržaški bode imel v ponedeljek dne 10. t. m. ob 7. uri zvečer svojo IX. letošnjo sejo. Dnevni red: I. Čitanje zapisnika VIII. seje. 2.) Poročilo mestne delegacije o načrtu za zboljšanje dohodkov mestnih uradnikov. — 3.) Predloženo obračuna mestne plinarne za leto 1894. — 4.) Predlog mestne delegacije, da se prenese na račun za leto 1895 preostali kredit, ki je bil dovoljen za razne popravke v mestni ubožnici.

Doneski za družbo sv. Cirila in Metoda G. F. Z. je daroval 1 krono, katero je prejel odveč za pošiljatev „Edinosti“.

Za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti se je nabralo v nabiralniku v krčmi „pri zlati kroni“ g. Frana Kravosa v ulici s. Giovanni 2 gl. 80 nč., 1 stara šestica in 10 laških centezimov. — V ravno isti krčmi daroval je g. Čenčur 1 krono in zopet isti 10 nč. namesto za „balon“.

Poziv! Oni gospod, ki je na velikonočni ponedeljek nabral v Rojannu svoto 2 gld. 20 nč. za podružnico družbe sv. Cirila in Metoda na Greti, je uljudno naprošen, da odpošlje to svoto na svoje mesto.

„Parla per Cristian!“ Pod tem naslovom nam piše iz Trsta očividec: Dne 5. t. m. moral se je kmečki mladenič Josip Mrevlja iz Lokve javiti v vojaških stvareh pri tukajšnjem magistratu. Došedši zjutraj v režo magistratne palače se je uljudno poklonil tam stoječemu vratarju, znanemu orjaku Slani, katerega je mladenič menda smatral bogsigavedi kako imenitnim gospodom. A kmetič ni znal, ob kateri uri naj se prijavi, zato je prav uljudno naprosil gospoda vratarja (seveda po slovenski, ker laški ne umeje), naj ga blagovoljno upoti. A naš orjak je zarenčal nanj: Va, va via de kva! Parla per kristian, dopo te risponderò!“ („Beži, beži od tu! Govori kristijanski, potem ti odgovorim!“). Kmetič seveda ni razumel tega uljudnega odgovora vratarjevega, zato je ponovil prošnjo. Vrtar je v odgovor še odurnejše zarenčal nanj. Slučajno je bil tam prisoten javen postrešček, kateri je pokazal kmetiču devet prstov, rekši „Devet ura“. Mrevlja je sedaj znal, kedaj se ima vrniti; kako pa pa se mu je dogodilo ob 9. uri pri osornem vratarju, tega ne znam. — Kar sem Vam tu sporočil, storil sem le zaradi tega, ker je sramotno, da se na mestnem magistratu na tak način mrzi slovenski, deželni jezik! Ako magistrat vsprejema davke od Slovencev, naj tudi ponči svoje organe, da bodo spoštovali slovenskega kmetiča tako, kakor laškega gospoda. Kdo bi bil odgovoren zato, ako bi bil kmetič kaznovan zaradi tega, ker ne bi bil prišel pravočasno? Nihče drugi, nego neuljudnost vratarja Slane*.

Italijansko novinstvo — širitelj nemo-rálnosti. O grozni ljubovni tragediji, ki se je bila dogodila te dni nad Rojannom in ki je žalosten znak moralne dekadence v našem mestu, smo poročali tudi mi, a le toliko, kolikor smo prav morali, da se nam ne poreče zopet — kar moramo čuti le prepogosto —, da namreč kar zanikujemo nalogo sodobnega uodernega novinstva. Jako neprijetno je poročanje o takih stvareh, verjemite nam, kajti z jedne strani so nam pred očmi vzvišeni zakoni javne morale in sramežljivosti, od druge strani pa vihti nad nami svoj meč pokvarjeni ukus sedanje dobe in ona smér javnega menenja, ki se kaj rada nazivlja kulturno, ki pa v resnici ni drugega, nego posledica — demoralizacije. Kako težko je držati se prave meje! Na škodi smo na vsak način: ako omenjamo, smo v vedni nevarnosti, da povemo preveč, ako molčimo

popolnoma o takih stvareh, je stvar še slabša, kajti potem mnogi naši le preredi vro do kioskov „Piccolovih“!! Tam pa izvedo vse, kar bi bili morda mi le namignili. Toliko v premislek onim, ki nam dajejo dobre svete, vsak v nasprotnem zmislu. Toliko pro domo, sedaj pa k stvari. Splošno zadovoljnost je vzbudila nedavno naredba ministra pravosodja do sodišč, v kateri pozivlja ista, da naj skrbé, da se pri razpravah ne bodo brez potrebe vlačile v javnost zasebne in rodbinske razmere. Saj je tudi res: kako pride kdo, ki je radi te ali one stvari pozvan k sodišču, do tega, da se tam razobešajo njega stari, že pozabljeni in poravnani grehi — grehi, za koje se je morda pokoril leta in leta — v svoji vesti? Ali, ako je minister pravosodja grajal radi tega sodišča, kjer so imela taka poizvedovanja, vsaj dozdevno, vzvišen in lep namen, služiti pravosodju; koliko bolj moramo obsojati, ako take zasebne in mnogokrat delikatne stvari tirajo v javnost ljudje, ki do tega nimajo nikake pravice in nikakega niti dozdevnega naslova — to je: brezvestno novinstvo. Zlasti povodom začetkom omenjene ljubovne tragedije gazilo je naše italijansko novinstvo kar do kolen po kaluži, kateri niti smemo tu povedati pravega imena. Razpravljalo je na dolgo in široko kar coram publico, na oči in ušesa nezne mladine, o stvareh, katerih je k večem omenjati v najzupnejših krogih. Po sodni obdukciji so tirali stvari na dan, o katerih bi morali molčati že po zapovedih — da ne govorimo o ozirih na javno moralo — navadno delikatese, ali če hočete, usmiljenja do spomina nesrečne pokojnice in nje še nesrečnejših živčih roditeljev. Tako umazana pisava mora zastrupiti mlada srca in vžgati v istih v rani dobi najgrših nagonov in strasti. In potem se še čudimo popačenosti sedanjega rodu in se čudimo, da se je med vsemi dostojnimi ljudmi jel rapidno širiti — antisemitizem! Ne, nič se ne smemo čuditi, ako posezajo po radikalni obrambi vsi oni, kojim je še količkaj do tega, da se popolnoma ne poruši npravnstvena in etična podlaga družbi človeški. Šah širiteljem demoralizacije!

Še jedno besedo, zelo resno besedo. Kako je mogel „Il Piccolo“ znati takoj drugi dan o vseh podrobnostih obdukcije, o stvareh torej, ki bi morale biti ura d n a t a j n o s t? Kdo mu je pripomogel, da je mogel take delikatne stvari izkoristiti za svojo umazano — špekulacijo? Kako je moglo priti do tega, da se je na podlagi obdukcije vnel prepri med listi — glej današnje ura d n o „Adrio“ — o vprašanju, ali je bila nesrečna Benčanka še — oprostite, kmalu bi bili zašli tudi mi! No, nečemo zahtevati odgovora na vsa ta vprašanja, ali dovoljena nam bodi prošnja do kompetentnih krogov, naj bi isti poskrbeli, da bi se v bodoče ne dogajali taki — sit venia verbo — skandali!

Na jutranjo veselico „Trž. Sokola“ opozarjamo še enkrat naše občinstvo. Odbor se je potrudil, da vspe tudi ta veselica v vsakem pogledu, kakor je v poslednji čas že taka navada pri veselicah tega društva. Kakor že rečeno: pričakovati je obilo udeležbe že zato, ker je to letos prva narodna zabava pod milim nebom, in ker prvič nastopi godba, ki jo je zasnoval naš rojak in o kateri se nadejamo, da se polagoma razvije tako, da bode zadoščala vsem našim potrebam. Treba pa, da podpiramo našega rojaka-kapelnika. Odbor je tudi preskrbel, da bode pijača dobra in cene primerne. Veselica se bode vršila v vrtu „Mondo nuovo“ in se prične ob 6. uri.

Lokalna železnica Trst-Sežana. C. kr. trg. ministerstvo naročilo je namestništvu v Trstu, da prične komisijonalno ogledovanje črte za lokalno železnico na ozki tir (parni tramvaj) Trst-Sežana. Načrt za to progo sta predložila tovarnar Ljudevit Nairz in inženir Karol Pelz v Trstu. Ta proga naj bi šla iz Trsta preko Opčin do Sežane; široka naj bi bila 0.76 m.

Cesar za Ljubljano. Minolo soboto vršila se je na Dunaju pri Ronacherju Ljubljani v prid akademija, pri kateri so sodelovali umetniki prve vrste. Tem povodom je poslal Nj. Vel. cesar Dunajskemu pomožnemu odboru 500 gl. za Ljubljano, ker se ni mogel udeležiti akademije. — Društvu za ustanovitev rešilnega in vzgojevalnega zavoda za osirotele dečke v Ljubljani podaril je cesar 500 goldinarjev.

K položaju v Ljubljani. Poslednje dni bilo je občutiti v Ljubljani le neznatno zibanje zemlje. Popravljanje poškodovanih hiš napreduje jako počasno, novih hiš pa ne morejo niti pričeti zidati, ker ni še dogotovljen splošni načrt za vse mesto. — V teh hudih časih največ trpijo mali obrtniki, kajti kupčije je jako malo, živež pa drag.

Pomoč Ljubljani. Knezoškofjski lavantinski ordinarijat v Mariboru je doposlal Ljubljanskemu knezoškofjskemu ordinarijatu vnovič 1000 gl. nabranih milodarov. Mariborski ordinarijat je doslej nabral 4.400 gl. — Oo. frančiškani v Ljubljani niso dobili doslej še nikakoršne pomoči, dasi imajo na samostanu 40—50.000 gl. škode. Obračajo se torej do imovitih dobrotnikov, da bi jim velikodušno pomogli, ker si sami pomagati ne morejo.

Iz Podgrada nam pišejo dne 7. jun. 1895.: Občinske volitve so razpisane in sicer za dneve 2. do 6. julija.

V občinski pisarni razni dogodjaji, o katerih pa danes ne morem poročati zaradi pomanjkanja časa. Tudi ne poročam, kako je rešena znana reklamacija 700 pogreškov. Pride vse na vrsto.

Danes prosim Vas, da prebršite ta-le znameniti zapisnik, ki je vreden, da se čita: Št. 1048.

VIII (prepis.)

Zapisnik sestavljen pri županstvu občine Podgrad, 7. junija 1895.

Navzoči podpisani.

Prostovoljno pristopi g. Slavoj Jenko dež. poslanec iz Podgrada št. 50 in želi pregledati odnosno prepisati liste za predstojee obč. volitve.

Upravitelj g. Štefan Zadkovič izjavi, da tega ne dovoli iz razloga, ker so se liste že enkrat prepisale od nasprotne stranke, ter da zdaj dovoli prepis samo svoji stranki.

Slavoj Jenko s. r.

Skleneno prečitano in podpisano Omahen s. r. Zadkovič s. r. tajnik.

Da je predstojee prepis izvirniku enakoglasen potrjuje

Županstvo občine Podgrad, 7. junija 1895.

L. S. Zadkovič
Zdaj pa naj še kdo reče, da upraviteljstvo naše občine ni slavno!

Iz dekanske županije nam pišejo: Po prestani hudi zimi napočila je vendar le lepa pomlad, ki se pa skoro umakne poletni vročini. V letošnji pomladi smo doživeli marsikaj neprijetnega. Prestrašil nas je Velikonočni potres in z deželnozborskimi volitvami smo imeli veliko posla. In tudi vreme ni bilo le-tos nič kaj povoljno, kajti povzročilo je precej škode po nekotih krajih. Toda zaupati moramo v milostljivega Boga, da nas reši rev in nadlog. Saj vsaka stvar mine na svetu in tako bode kedaj konec tudi našim mukam.

Tako bode, upamo, tudi z našimi občinskimi volitvami, ki se vlečejo že dve leti. Visoko namestništvo je že v mesecu januarju zavrglo volitev I. razreda naročivši županstvu, da je takoj razpisati novo volitev. Vendar se pa to še ni zgodilo do danes. Čemu toliko odlašanja? Razpišite torej, da si ne bode ljudstvo mislilo to ali ono o vzrokih takemu odlašanju!

V sv. Petru u Šu: (okraja Pazinskega) so zasnovali novo podružnično družbo sv. Cirila in Metoda za Istro. Dne 3. t. m. je bil osnovalni shod in se je takoj upisalo 45 članov. Isto tja došli so dne 26. t. m. puljska gospóda z godbo. Plesali so in govorili na vrtu tik — hiše božje. In pri tem so bili še tako drzni, da so proslavljali sami sebe kot velike prijatelje našega ljudstva. Lepi prijatelji to, ki zasramujejo to, kar je našemu ljudstvu najsvetejše — verski čut! Ne, to niso prijatelji, to so bogoskrunci.

Volilski shod! Člani „Delavskega, izobraževalnega in prava-vrstvenega društva“ v Trstu so vabljani priti na volilski shod, ki bode jutri ob 6. uri zvečer v lastnih društvenih prostorih in pri katerem se bode posvetovalo o sestavi novega odbora.

Huda ura. Dne 5. t. m. popoldne je bil po vsej srednji Evropi strašan vihar, ki je po raznih krajih povzročil neizmerno škodo. Posebno težko je prizadeta vstočna Gališka, Ogerska na različnih mestih, Dolnja Avstrija, Badenska, zapadna Švica in v tej v prvi vrsti kanton Lucern. Nad Stuttgartom se je

utrgal oblak. Ubila se je takó strašna ploha, da je v hipoma naraslih vodah utonilo 40 oseb, hadounniki pa so razdejali 30 hiš. — Dne 6. t. m. po poludne bila je huda ura v bolonjski pokrajini. Toča je padala liki orehi; seveda je na poljih pobila vse.

Statistika tržaška. V tednu od 26. maja do 1. t. m. rodilo se je v tržaški občini 91 otrok (46 moških in 45 ženskih), poleg teh bilo jih je 7 mitvorjenih. Umrla je 74 oseb (31 moških in 43 ženskih). V razmerju na število prebivalstva pride 23.92 mrlicev na vsakih 1000 duš. — Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti: 3 slučaj daviče, 8 slučajev jetike, 15 sl. vnetja sopnih organov, 2 sl. kápi, 1 sl. nenadne smrti, 2 samomora in 1 umor.

Požar v ulici delle Acque. Včeraj so po-verjeniki zavarovalnih družb „Assicurazioni Generali“ in „Phoenix“ cenili škodo, katero je povzročil požar v skladišču steklenine itd. tvrdke Zennaro & Gentili v ulici delle Acque št. 3. Komisija pa svojega dela ni mogla končati, ker so bili gasilci rešili mnogo zabojev z raznovrstnim blagom in veliko posamičnih predmetov. Vse bode treba pregledati. Vendar se ceni nastala škoda povprečno na okolo 50.000 gl.

Nenadna smrt. Sinoč je zadela kap na srcu 56letnega čevljarja Josipa Jazbica, stanujočega v ulici Rigutti št. 30. Ko je prihitel na lice mesta zdravnik z zdravniške postaje, bil je Jazbica že mrtev.

Pogreb namesto poroke. Minoli petek se je vstrelil v Parizu trgovec Julij M. Isti dan imel se je poročiti s hčerjo bogatega trgovca. Ostavil je pismo, v katerem pravi, da je dvomil o ljubezni svoje zaročnice in zato se rajše usmrti prostovoljno, kakor pa da bi umiral v nesrečnem zakonu. Zajedno je prosil svate odpuščenja, da bode pogreb namesto ženitvanja.

Vročina v Ameriki. Iz Novega Yorka poročajo dne 3. t. m., da je te dni nastala po Združenih državah Severne Amerike ne-znosna vročina. Vsled tega morale so razne tovarne in livarne popolnoma ustaviti delo. Mnogo oseb je umrlo za solnčarico, veliko konj je pocepalo.

Sodnijsko. Prevčerašnjem je bila pred tukajšnjim deželnim sodiščem razprava proti 18letnemu brezposelnemu mesarju Silvestru Štoku iz Škednja, pristojnemu na Prosek, in proti 18letnemu zidarju Lorencu Godini iz Škednja, obtoženima hudodelstva tatvine. Po noči od 22. na 23. febr. t. l. ukradla sta obtoženca v Šednju 5 kokoši, vrednih 6 gl. Tatova so zasačili pozneje, ko sta prodajala ukradene kokoši. Preiskava je do-gnala še celo vrsto drugih tatvin, ki sta jih izvršila obtoženca. Ista teh tatvin nista tajila. Štok, ki je bil že večkrat kaznovan zaradi hudodelstva tatvine, dobil je zaradi tatvine, zlobnega poškodovanja tujega imetja in po-stopanja 15 mesecev težke ječe ter pride po prestani kazni pod policijsko nadzorstvo. Godina ni bil še nikdar kaznovan; dobil je zaradi tatvine 2 meseca ječe.

Dne 1. maja min. leta našli so na kampanji Fabbri skritih 47 dóg, vrednih 10 gl. Policijsko poizvedovanje je doznalo, da je bil iste tam skril 23letni težak Josip Vouk iz Postojinskega okraja. Ko pa je Vouk zvedel, da je tatvina prišla na dan, pobegel je iz Trsta. Pred jednim mesecem pa so ga prijeli na Reki in ga poslali v Trst. Pred-čerašnjem je bila pred tukajšnjim sodiščem razprava proti Vouku, obtoženemu tatvine. Sodišče ga je obsodilo na 6 mesecev ječe ter dovolilo, da pride po prestani kazni pod policijsko nadzorstvo.

Policijsko. Organi komisarijata v ulici Scussa so zaprli 60letnega dninarja Filipa Zenka iz Malega Ubelskega, ker se je po-vrnul v Trst, dasi je bil že izgnan od tu, istotako 40letno brezposelno Marijo Benčič iz Voloskega okraja. — 55letnega Antona Rossettija iz Trsta, policiji jako dobro zna-mega možiclja, zaprli so zaradi postopanja. — 44letnega brezposelnega Andreja Šeuko iz Sežane so zaprli stražarji komisarijata pri sv. Jakobu, ker je bil že izgnan iz Trsta. Šeuka je bil že 49krat aretovan zaradi raz-nih prestopkov, torej bode sedaj mogel sla-viti svoj „policijski jubilej“. — 19letnega Pavla Zormanana in njegovega 17letnega brata Karla ter 18letnega Karla Beierja, vsi trije iz Sasonske, so zaprli, ker so bili pobegli z doma, hoteči odpotovati v Ameriko. Pri be-

gunih so našli lepo svoto denarja in razno orožje.

„Slovanski Svet“. 23. št. od 8. junija, ima to pot posebno „žensko“ prilogo, in uredništvo je naznanilo, da bode posebna priloga, če le mogoče, po 2 krat na me-sec izhajala ter poštevala pred vsem ženstvo in dijaštvo, drugače pa tudi obča vprašanja in kritiko. Št. 23. ima naslednjo vsebino: Protislovja gledé na volilno reformo. — Gos-podar pa blapec. (Prevod ruske povesti slavnega pisatelja Tolstega. — Srbska pe-sem. — Pobirki z Dunaja. — Razgled po slovanskem svetu. — Književnost. — V pri-logi: Muzin poljub. — Slovenska žena. — Slovenskim materam. — Listek. — Drobtnice. „Slov. Svet“ stoji 1 gl. 25 nč. za četrt leta; v Trstu se prodajajo posamične št. po 8 kr. po glavnih tabakarnah.

Bratje Sokoli!
Pozivljamo Vas, da pridete k jutranji veselici v vrtu „Mondo nuovo“ v društveni obleki. Ker pa bode začetek veselice že ob 6. uri popoldne, naproseni ste, da pridete na lice mesta že pred to določeno uro.
Na zdar!
— ODBOR.

Najnovejše vesti.

Dunaj 8. Danes o poludne je vsprejel cesar ogersko delegacijo. V svojem nagovoru je predsednik grof Aladar Andrássy naglašal tradicionalno udanost vseh ogerskih sre, obljubivši, da hoče delegacija verno poštevatí potrebe za vojno obrambo monarhije, zajedno ozir jemaje na materialne sile prebivalstva. Cesar je naglašal v svojem odgovoru, da so vnanji odnosi monarhije popolnoma povoljni. To pripomaga do utrjenja splošnega mira. Odnosi v Bosni in Hercegovini se razvijajo povoljno.

Ob 1. uri popoldne je cesar vsprejel avstrijsko delegacijo. Predsednik knez Lob-kovic je nagovoril cesarja, izrazivši sožalje na smrti nadvojvode Albrehta. Delegacija hoče vestno proučiti vse predloge imajoč pred očmi toliko potrebe za moč države kakor tudi prebivalstva, že sedaj preobrenjenenega po davkih. Dal Bog, da se ohrani duh miru, ki sedaj preveja vso Evropo. Cesar je odgovoril jednako kakor v ogerski dele-gaciji.

Telovadno društvo „Tržaški Sokol“

VABILO
na
SLAVNOST,

katera se bode vršila
jutri dne 9. junija
na vrtu „Mondo nuovo“
blagohotnim sodelovanjem
„Slovanskega pevskega društva“

- VSPORED:**
1. Knoch: „Lvi silou“ koralcica.
 2. Proste raje, izvršujejo telovadci in gojenci s spre-miljevanjem godbe.
 3. Valardi: „Bedak je vsak“, zbor.
 4. Telovadba: na drugo, bradlji in skok v daljavo, izvršujejo telovadci in gojenci.
 5. I. pl. Zepi: Zbor iz op. „Zrinski“ izvršuje godba.
 6. Skupina, razsvetljena z bengali.
 7. Majcen: „Po domače“, valček, godba.
 8. Eisenhut: „Ustaj rode“, zbor.
 9. Umeteljni ogaji.
 10. Blaschke: „Ljubica“, četvorka, godba.
 11. B. Ipacci: „Slovenec sem“, pesem, godba.
 12. Majcen: „Fany“, mazurka, godba.
 13. Jenko: „Onamo, onamo“, pesem, godba.
 14. Prosta zabava.

Pri slavnosti igra noca tržaška godba pod vodstvom g. F. Majcena.

Ustopnina znaša za člana in njih rodbino po 20 nč. za osebo; za nečlane 30 nč.; člani došli v društveni obleki, so ustopnine prosti.

Začetek ob 6. uri zvečer.
Kegljišče bode odprto in se bode igralo na dobitke.
ODBOR „Trž. Sokola“.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jeson 7.45—7.46 Pšenica za maj-juni 1895 7.10 do 7.41 Oves za jeson 6.60—6.11 Riž za jeson 6.39—6.41 Koruza za juni-juli 6.40—6.42 za juli-avgust 6.47—6.48 Pšenica nova od 75 kil. f. 7.35—7.40 od 81 kil. f. 7.40—7.45, od 80 kil. f. 7.45—7.50, od 81 kil. f. 7.50—55, od 82 kil. f. 7.55—7.60. Ječmen 6.55—6.60, prosa 6.50—6.55 rž nova 6.25—6.30. Ponudbe pšenice obilne. Prodaja 20.000 mt. st. Vreme: lepo.

Praga. Noratlinirani sladkor za juni f. 13.35, nova letina 13.80.

Praga. Centrifugal novi, postavljen v Trst in s carino vred, odpošiljatev precej 1.29—29.25. Juni sept. f. 29.50—29.75 Conca 29.75—29.75. Četvorni 30.50—30.50. V glavah (sodih) 31—31.50.

Havre. Kava Santos good average za juni 96.25 za oktober 93.25.

Hamburg. Santos good average za juni 76.25 september 76.25 december 74.25.

Novi York 7. Na ameriških tržiščih ustavila se je tendenca za podraženje, namesto nje pa je nasto-pila tendenca za padanje. V Novem Yorku padla je v tem tednu rdeča zimska pšenica od 82¹/₂ na 80¹/₂, in koruza od 57¹/₂ na 56¹/₂, ets. Gaschel.

Dunajska borza 6. junija. 1898

	večeraj	danes
Državni dolg v papirju	101.35	101.40
Avstrijska renta v zlatu	101.35	101.35
Kreditne akcije	101.50	101.50
London 10 let.	407.25	407.25
Napoleoni	121.30	121.40
20 mark	9.52	9.52
100 italij. lir	11.86	11.86
	45.—	45.96

Tržne cene

(Cene se razumejo na debelo in s carino vred.)
Domači pridelki:

Pšol:	Koka	100 K.	od for.	do for.
Mandeloni				
avstrijski				
temnordeči				
kanarček				
bohinski		13.25	13.50	
beli veliki				
mal		12.—	12.25	
zeleni, dolgi				
okrogli				
mešani hrvaški				
štajerski		8.50		
Maslo: fino štajersko		84.	86.—	
Jermen št. 10		9.25	9.50	
9		10.25	10.50	
8		11.—	11.25	
Zelje: kranjsko				
Bega				
Krompir, štajerski		5.50		
Prase kranjsko		10.—	10.50	
Leta, kranjska		53.—	54.—	
Špah ogerski		59.—	61.—	
Mast ogerska		190.	192.—	
Kava Mocha		182.	184.—	
Ceylon Plant. fine		189.	191.—	
Peri		169.—	162.—	
Java Malanz		157.—	158.—	
Portorico		158.—	160.—	
Guatemala				
San Domingo				
Malabar Plant.				
native				
Laguayra Plant.		170.—	172.—	
native				
Santos najfini		153.—	155.—	
redni		148.—	145.—	
ordinar		145.—	146.—	
Rio oprani		131.—	133.—	
najfini		151.—	154.—	
redni		144.—	145.—	
Centrifugal l. vrste	100 K.	91.—		
Concassé		29.75		
v glavah		30.75		
rakosani		30.50		
Ris italijanski fini	100 K.	19.50	20.—	
redni		18.50	18.75	
Japan fini AAA		16.35		
redni		15.—		
Raugoon extra		13.—		
I.		12.—		
II.		8.—		
Petrolej ruski v sodih		20.50		
v zabojih od 29 kil.		6.30		
Olje italijansko najfini	100 K.	62.—		
redni		54.—		
bombažno, amerik.		30.—	32.—	
dalmatinsko		32.—	34.—	
Limeni Musinski	zaboj	4.50	5.50	
Pomaranče		5.—	6.—	
Mandeljni Dalmatinski	100 K.	64.—	66.—	
Bari		68.—	70.—	
Finjoli	100 K.			
Bošči Dalmatinski				
Puljčki		9.—	9.50	
Okve Puljčke				
Oriske v venci		15.—	15.25	
Sultanje		30.—	40.—	
Vamperli		26.—	28.—	
Čebe		28.—	34.—	
Polenovke srednje velikosti		43.—	44.—	
velike				
male				
Slaniki v velikih sodih				
v 1/2				

Trgovina.

Moka in otrobi. Moka. Zabeležiti nam je koji vagon št. 3 in koji vagon št. 8, katere je prodal Peštanski klin „Walz“ št. 3 po f. 11.60 in št. 8 po f. 7.20. „Economo“ št. 6 plačevali so z druge roke povprečno po f. 11.25. — Ne znamo o drugih kupcih, katere bi bilo vredno opomniti, izvzemši menda male kupce iz druge roke. ki so se vršile po olajšanih cenah. Tržišče se je zaključilo negotovo.

Otrobi. Več del kupčije osredotočil se je na Levantinskem izdelku, katerega cene so ugodnejše. Vendar pa je bila kupčija omejena. — O zaključku doznamo, da je bilo prodanih par tisoč kvintalov levantinskega blaga, toliko otrobov, kolikor drobnih otrobov proti oddaji tekom decembra meseca. Cene nam niso znane. — V zadnjem trenutku čujemo, da je „Economo“ prodal veliko partijo svojega izdelka po jako olajšanih cenah, ter da je bilo prodanih nekoliko vagonov izdelka mlina „Mühler & Bäcker“ po f. 3.85 loko Pešta, ali po f. 4.77 loko železnica Trst.

Drobni otrobi so v istem položaju, kakor smo omenili v poslednjem poročilu. **Klavna živina** Poročila o prodani klavni živini nam za današnje izdanje ni došlo. **Seno in slama** Seno I. vrste prodajalo se je v tem tednu po f. 3.40, II vr. po f. 2.35 slama I. vr. po f. 3.30. in II vr. po f. 2.40 kvintal.

Surovo maslo, jajca in kokoši. Kranjsko surovo maslo prodalo se je v tem tednu v partijah od 20 do 30 kg. po 86 do 88 nvč., v partijah od 30 do 50 kg. po 84 do 86 nvč., furlansko surovo maslo v part. od 20 do 30 kg. po 96 nvč. do 1 for. in v partijah od 30 do 50 kg. po 94 do 96 nvč. kilogram. Tolminko surovo maslo I. vrsti po f. 1.04 do 1.06 kilogram.

Jajca na debelo po f. 2.40 do 2.55 sto komadov.

Kokoši po f. 1.10 do 1.30 komad, piščeta po f. 1.20 do f. 1.60 par. **Krompir**, navadni, na debelo po 5.— do 7.— kvintal. „R. M.“

Izvrstne c. kr. izkj. priv.

Škropilnice proti peronospori inženirja Živica,



katere so se splošno uvedle v sled njih preprostosti, trpežnosti, lahke uporabe za vsako roko trt itd. prodajajo, daji so mnogo zboljšane, vendar po dosedanjih nizkih cenah.

Živic i družb. v Trstu

Cenike odpolijajo na zahtevanje franko.

Na vse c. kr. poštne urade pošljajo poplate škropilnice franko, proti povratu 10 gl.

Izdelujejo tudi stroje za pranje in žvepljenje, neprestano delujejo stikalnice itd.

Franjo Počkaj

Via Molino a Vento št. 1.

priporoča slavnemu občinstvu v Trstu in okolici svoje

TRGOVINO USNJA

V zalogi nahajajo se tudi železni in leseni žebli, sila in sploh vse, kar je potrebno za čevljarje, dobiva se po dobri in niski ceni vedno sveže in dobro blago.

Alfonso Danese v Trstu

TOVARNA MILA (žajfe)

Via della Fabbrica št. 7

priporoča kot posebnost svoje milo

za perilo.

Odpolija se izven Trsta v omotih od 25 kg. naprej.

Aite & Zadnik - Trst

Via Nuova na voglu via S. Lazzaro,

priporočata slavnemu občinstvu svojo prodajalnico z manufakturnim blagom. V zalogi nahajajo se povsem najnovejša blaga, toliko za ženske kolikor za moške in deco. Veliki izbor platna, bombažovine, perila, ribečev volnenih in svila. Velika zaloga vseh potrebnih za šivilje in krojače. V zalogi nahajajo se nadalje vsakovrstni trakovi in tudi trakovi slovenskih barv. Priporočata se č. g. učiteljcem v mestu in na deželi za vse potrebščine tolikih ročnih del. Uzerel se pošljajo na zahtevo franko.

Podpisana si usojava najuljudnejše naznaniti, da sva prevzela že skozi 30 let obstoječo, slavnemu občinstvu tukaj in v okolici dobro poznano trgovino **G. Oljčič** ter se priporočava sl. občinstvu, da bi naju isto blagohotno podpiralo z naročili. Priporočamo se posebno č. duhovščini in gg. uradnikom tu in v okolici, da blagoviti naju vestranski podpirati ter obljubljamo, da bodeva točno in koliko najbolj mogoče dobro postregla z nizko ceno in dobrim blagom.

Za obilno naročbo priporočava so

Oljčič & Comp.

Via S. Cattarina št. 9

Conilnik pošlja se na zahtevo brezplačno.

Dobroznana gostilna
ANTONA VODOPIVCA
(po domače „pri Prvačkovi“) v Trstu,
ulica Molinaro št. 12
toči kolikor v gostilni, tolikor pri veselih v sokolski telovadnici, vedno le pristna vipavka, Prvačka in kraška bela in črna vina. — Sladki risling v steklenicah, in modro frankinjo, vsaka steklenica drži 1 liter in volja 60 novč. — Postrežba je poštena, cena zmerna. Kuhinja je preskrbljena s toplimi, toplimi in miznimi jedili. Priporočata so rojakom v Trstu in na dežele. Toči vino tudi družinam 4 nvč. ceneje, ako se odezame najmanj 5 litrov.

Dobroznana gostilna

Ivana Subana

pri Sv. Ivanu „Na Višavi“

toči izvrstno vino svojega pridelka, istrsko, kraški teran itd.

Opozorjam torej tržaške izetnike, katerim se ljubita lep razgled in čist zrak, na moj lepo urejeni vrt, preskrbljeni s kegljiščem in igro s krogliami.

Za množični obisk se pripravča

Ivan Suban.

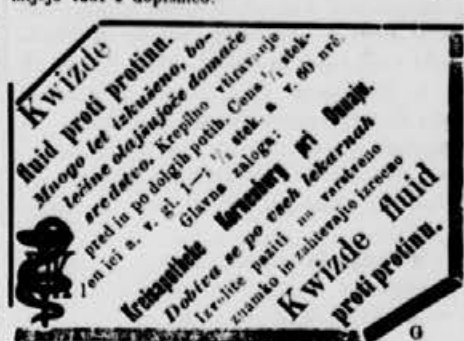
Zdravljenje krvi

Čaj „Tisocerni cvet“ (Mullefiori). Čisti kri ter je izvrstno sredstvo proti onim sluzem, če peče v želodcu, kakor proti slabemu prebavljanju in hemoroidam. Jaden omet za ozdravljenje, stoji 50 nvč. ter se dobiva v olikovani lekarni **PRAXMARER „Ai due Mori“ Trst, veliki trg.**

V najem

se oddasti dve sobi v prvem ali pa v drugem nadstropju, oz. doma v prvem nadstropju kuhinja in soba pri sv. Ivanu, blizu „Narodnega doma“. Hiša je popolnoma nova, prostori prostorni, krasnim razgledom in z vodo pri dverih. — Več se izve v pisarni „Del. posp. društva“ via Molino piccolo št. 1

Bratje Ribarič, izdelovalci oglja v sv. Petru, pripravljajo svoje zaloge v Trstu: **Via Poudares št. 1, Piazza della Valle 2, via Madonna 2, Piazzetta Cordatoli 2**, z ugodno tudi v ulici **Torrente** po **najnižjih cenah**. Ogje 1. kakovosti karbonina, kok, dva na met v itd. Naročbo se spremljuje tudi z dopisnico.



Franjo Wutscher in dr.

Piazza S. Caterina 2, I. nad. **sojno opravo in manufakturno blago, srca, podobne, žepne ure in naravnice na 8 in 15 dni.**

Za gotovo plačilo in na obroke.

Teodor Slabanja

srebar v **GORICI (Görz)** ulica **Morelli 17** se priporoča pred. duhovščini za napravo cerkvenih posod in orodij in čistega srebra, alpaka in medenine, kot: monštrane, kelihov, itd. itd. po najnižji ceni v najnovejših in lepih oblikah. Stare reči popravim ter jih v ognju posebej in poslatim.

Da si zamorajo tudi menj premožne cerkve omisliti razne cerkvene stvari, se bodo po želji prečastitih p. n. gospodov narodnikov prav ugodni plačilni pogoji stavili. Ilustrovani cenik franko. Pošilja vsako blago dobro spravljeno in poštne franko! 2-24

„Tržaška Hranilnica“

(Casa di Risparmio Triestina)

Sprejemajo denarne vloge v bankovcih od 50 nvč. do vsakega zneska vsak dan v tednu razen praznikov, in to od 9—12 ure popoldne. Ob nedeljah pa od 10—12 ure popoldne. Obrestni na knjičice 8%.

Plačuje vsak dan od 9—12 ure popoldne. Znesko do 100 gl. precej, preko 100 do 1000 mora se odpovedati 3 dni in znesko preko 1000 gl. pa 5 dni.

Ekspetuje menjice domicilirane na tržaškem trgu po 3%.

Povzuje na dr. papirje avstro-ogerske do 1000 gl. po 4%.

Višje zneske od 1000 do 5000 gl. po 5%.

Daje denar proti vkličenju na poseti v Trstu. Obresti po dogovoru 2-24

Trst, dne 5. maja 1894.

Norddeutscher Lloyd, Breme

Redna služba
s parniki
najprvega
reda.
Iz Breme v gornjo kraje, kakor tudi v Baltimore, Montevideo in Buenos Ayres.
Iz Genova v New-York
brzo parniki vsaka 2 mesca
Iz Neapelja v New-York po
štiri parniki vsak mesec,
Iz Genova-Neapelja v
vzhodno Avstralijo v Azijo
(mesečno)
Informacije
pri glavnem zastopstvu:
Küchler & C., Via Belvedere 2.

Srečke za zidanje cerkve ob jubileju cesarjevem po 1 gl. **zadnji mesec**
Glavni dobiček:
30.000 goldinarjev
vreden
Srečke priporočajo: Marco Nigris, Enrico Schiffmann, Giuseppe Zolden.

KAMNIK NA KRANJSKEM, postaja državne železnice.
Kneipp-ovo zdravišče.
Vestno, individ. zdravljenje pod vodstvom dr. **Wackenreiterja**, kateri se je priučil Kneippovemu zdravljenju v **Würthshofu** ter si pridobil mnogih bogatih izkušenj na kliniki za hidroterapijo pri prof. **Winternitzu**, za bolezni kože pri prof. **Kaposiju** in na kliniki prof. **Krafft Ebinga** za bolezni na živcih in za umobolne. Prospekti se dobivajo pri vodstvu zdravišča.